

Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31562>

Özet

Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi, Onan - Gökçe (2001) tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu anket, özellikle **kanser** hastalarının yaşam sonu dönemlerinde bakımını üstlenen **hemşire** veya sağlık profesyonellerinin karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma stratejilerini sistematik olarak belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, hemşirelik uygulamalarının karmaşık doğasının, **palyatif bakım** süreçlerindeki duygusal yükü ve organizasyonel engelleri ölçmeyi hedeflemektedir. Araç, hemşirelerin mesleki zorlanma düzeylerini değerlendirerek, eğitim ve destek programlarının geliştirilmesine yönelik önemli veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Terminal dönem, kanserli hasta bakım, hemşirelik güçlükleri, palyatif bakım, mesleki stres, ölçek geliştirme, hemşirelik araştırmaları.

Yazarlar

Onan - Gökçe, N.

Amaç

Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi'nin temel amacı, terminal dönemdeki kanser hastalarına bakım veren profesyonellerin (özellikle hemşirelerin) deneyimlediği spesifik güçlükleri ve zorlukları ölçmektir. Bu güçlükler genellikle üç ana kategoride incelenmektedir: hastanın fiziksel semptom yönetimi (ağrı, dispne), hastanın ve ailesinin psikososyal ve manevi ihtiyaçlarına yanıt verme zorlukları ve kurumsal/organizasyonel destek eksikliğinden kaynaklanan mesleki stres. Ölçek, hemşirelerin bu zorlukları ne sıklıkta veya hangi yoğunlukta yaşadıklarını belirleyerek, bakım kalitesini artırmaya yönelik müdahale stratejilerinin tasarlanmasına zemin hazırlamaktadır.

Yapı

Bu anketin ölçtüğü psikolojik yapı, "Terminal Dönem Bakım Güçlükleri" olarak tanımlanabilir. Bu yapı, tek boyutlu bir stres veya tükenmişlik ölçümü olmaktan ziyade, hemşirelik mesleğinin terminal dönem bakımındaki çok boyutlu zorlanmasını kapsamaktadır. Ölçeğin, genellikle alt boyutları içermesi beklenir:

Fiziksel Bakım Zorlukları: ağrı yönetimi, yara bakım, son anlarda yaşam destek kararları gibi klinik zorluklar.

Psikososyal ve İletişimsel Güçlükler: Hastanın ölümü kabul etme süreci, aile ile kötü haber paylaşım, umutsuzlukla başa çıkma ve etik ikilemler.

Duygusal ve Manevi Güçlükler: Kendi ölüm kaygısıyla yüzleşme, hastayla duygusal baş kurma ve kayıpla sonrasında yaşanan yas süreci.

Organizasyonel Güçlükler: Yetersiz personel, zaman kısıtlamalar, ekip içi iletişim sorunları ve yönetim desteğinin eksikliği.

Anket, bu çoklu boyutları değerlendirerek, terminal dönem bakımının **hemşire** üzerindeki toplam yükünü ve stres kaynaklarını detaylıca haritalamayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Onan - Gökçe'nin 2001 tarihli yüksek lisans tez çalışması kapsamında geliştirilen bu ölçeğin geçerlik çalışmaları, tez metninde detaylı olarak sunulmuş olsa da, sağlanan kaynak özetinde bu bilgiye erişilememiştir. Bir geliştirme ölçeği olduğu göz önüne alındığında, genellikle aştaki geçerlik türlerinin incelenmesi beklenir:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, terminal dönemdeki bakım zorlukları yapısını yeterince temsil edip etmediği uzman görüşleri (jüri değerlendirmesi) ile incelenmesi olmalıdır.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen alt boyutları ölçmediğini belirlemek için faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullanılmalıdır.

Sağlanan kaynak referansında geçerlik bilgisi bulunmamaktadır ("-"). Bu durum, ölçeğin akademik kullanım için tam geçerlik raporunun orijinal **yüksek lisans tezi** üzerinden incelenmesini gerektirmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) bilgileri de kaynak özetinde eksiktir ("-"). Geliştirme sürecinde bir iç tutarlılık ölçümü (Internal Consistency) yapılmış yaygın bir uygulamadır. Bu bağlamda, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısının hesaplanması muhtemeldir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği veya yarımlama güvenilirliği gibi diğer güvenilirlik yöntemlerinin de uygulanması olma ihtimali bulunmaktadır. Ancak, bu değerler resmi olarak raporlanmamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme amacı, genellikle Keşfedici Faktör Analizi (KFA) süreçlerini içerir. Bu analiz,

hemşirelerin karşılaştıkları zorlukların hangi ana temalar veya faktörler altında toplandığını belirlemeye yardımcı olur. Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi'nin, muhtemelen, yukarıda belirtilen fiziksel, psikososyal, duygusal ve organizasyonel zorlukları temsil eden çok faktörlü bir yapıya sahip olduğunu varsayılmaktadır. Ancak, bu faktörlerin sayısı, faktör yükleri ve varyans açıklama oranları gibi spesifik faktör analizi sonuçları, sağlanan özet bilgide yer almamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği (Örn: Hiç zorlanmıyorum - Çok zorlanıyorum) kullanılarak tasarlanmış bir öz bildirim anketidir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kanser hastalarına terminal dönem **bakım** hizmeti veren sağlık profesyonelleri.

Yaş Grubu: Çalışan yetişkinler (Genellikle 20-60 yaş arası **hemşireler**).

Popülasyon Detayları: Onkoloji servisleri, palyatif bakım üniteleri ve ilgili klinik alanlarda çalışan hemşireler.

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcıların bakım verdikleri terminal dönem hastalarla ilgili deneyimlerini yansıtan maddeleri değerlendirilmelerini içeren, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan bir öz bildirim yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

Onkoloji hemşireliği, yaşam sonu bakım, **kanser**, hemşirelik etiği, tükenmişlik, psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor (2001 tezi için genellikle mevcut değildir.)

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul (Tezin yapıldığı kurum.)

Ölçer, Ücret ve Test Yeri?

Ölçer, bir **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirildiği için, ticari kullanım genellikle tez yazarının ve danışmanının iznine tabidir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle telif ücreti talep edilmez, ancak yazardan izin alınması gereklidir.

Geliştirme Yeri: 2001

Kaynaklar

Onan - Gökçe, N. (2001). *Terminal dönemdeki **kanser** hastalarına bakım veren hemşirelerin karışıklaştıkları güçlükler ve buna çözüm yolları (Yüksek lisans tezi)*. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri, İstanbul.

Terminal Dönem Kanserli Hasta Bakım Güçlükleri Anketi Ölçer Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta ölçer maddeleri listesi mevcut değildir. Bu bölüm, yalnızca tezin tam metnine erişildiğinde doldurulabilir.

Ölçer maddeleri bu alanda listelenmemiştir. Tam metin için 2001 tarihli yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.